

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการควบคุมตนเอง กับพฤติกรรมการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต

จิราภรณ์ แวนจันลา *

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุวัฒน์ ชลไพศาล **

บทคัดย่อ

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการควบคุมตนเองกับพฤติกรรมการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสถานะการแข่งขันของธุรกิจบัตรเครดิต รวมถึงปัญหาการเป็นหนี้บัตรเครดิตในภาพรวม และศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต และหาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการควบคุมตนเองกับพฤติกรรมการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต ซึ่งการศึกษาวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการใช้แบบสอบถามจากกลุ่มข้าราชการ พนักงานราชการ หรือลูกจ้างของภาครัฐ ที่มีอายุระหว่าง 20 ถึง 60 ปี ที่ถือบัตรเครดิต จากศูนย์ราชการแจ้งวัฒนะ จำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามสะดวก (Convenience Sampling) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์ค่าถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 33 ปี โดยมากมีสถานภาพโสด และมีบ้านพักอาศัยของตนเองหรือของบิดามารดาซึ่งไม่มีภาระผูกพันระดับการศึกษาสูงสุดโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปริญญาตรี อายุงานเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 8 ปี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 25,150 บาท ส่วนค่าใช้จ่ายต่อเดือนเฉลี่ยอยู่ที่ 20,369 บาท และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นผู้ที่มีรายได้มากที่สุดในครอบครัว

ผลการศึกษา ปัจจัยทางจิตวิทยาด้านการควบคุมตนเอง พบว่า ปัจจัยทางจิตวิทยาด้านการควบคุมตนเองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต ในทิศทางตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ นอกจากนี้งานศึกษาวิจัยนี้ยังแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ซึ่งได้แก่ อายุ วุฒิการศึกษา เงินออม และการเป็นผู้ที่มีรายสูงสุดในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเศรษฐกิจประเทศไทยกำลังเติบโต การพัฒนาด้านการเงินเป็นด้านหนึ่งที่สำคัญต่อการเติบโตของเศรษฐกิจ เห็นได้จากนโยบายของภาครัฐที่เพิ่มค่าครองชีพให้แก่

* นักศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

** ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ประชาชน โดยเฉพาะในส่วนข้าราชการที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี จะได้รับเงินเดือนรวมค่าครองชีพ 15,000 บาท นโยบายนี้สอดคล้องกับข้อกำหนดของธนาคารแห่งประเทศไทยเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ที่สามารถทำบัตรเครดิตได้ จะต้องมียาได้ 15,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป จากนโยบายดังกล่าวนอกจากจะส่งผลให้ปริมาณของผู้มีคุณสมบัติถือบัตรเครดิตเพิ่มมากขึ้นแล้ว ยังเพิ่มสภาพคล่องทางการเงินให้แก่ประชาชนด้วย รวมถึงเพิ่มปริมาณการใช้จ่ายจากบัตรเครดิตซึ่งเป็นอีกหนึ่งหนทางที่นำมาใช้ในกระตุ้น และเกิดแรงขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจ (วรณัญญา ธนาภัสร์ เจริญ, 2553) อีกทั้งยังส่งผลรวมถึงสถาบันการเงินต่าง ๆ ซึ่งจะมีกลุ่มลูกค้าที่สามารถถือบัตรเครดิตเพิ่มขึ้น ทำให้ธุรกิจบัตรเครดิตมีการแข่งขันกันอย่างรุนแรง เพื่อเพิ่มจำนวนบัตรเครดิตและปริมาณการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต แต่ในขณะเดียวกันในอีกด้านหนึ่ง อาจส่งผลในด้านความเสี่ยงทางการชำระเงินคืน หรือที่เรียกว่าสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan : NPL) เพิ่มมากขึ้นเช่นกัน

ข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทย แสดงให้เห็นว่าจำนวนบัตรเครดิตในประเทศไทยมีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึง 2555 โดยจำนวนบัตรเครดิตทั้งหมดที่มีการเปิดใช้งานเมื่อสิ้นปี 2555 มีทั้งสิ้น 16,870,025 บัตร มีปริมาณการใช้จ่ายรวม 145,088.20 ล้านบาท (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2556) และปริมาณการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตมีมากขึ้น โดยเฉพาะปริมาณการใช้จ่ายบัตรเครดิตเพื่อเบิกเงินสดล่วงหน้าที่มีมากถึง 15,728.84 ล้านบาท (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2556) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาที่มาจากพฤติกรรมการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตของผู้บริโภค ที่ก่อให้เกิดปัญหาหนี้บัตรเครดิตและเสี่ยงต่อการผิดนัดชำระหนี้ในอนาคตได้ และเมื่อพิจารณาถึงสถานการณ์ของปริมาณสินเชื่อคงค้างชำระจากบัตรเครดิต พบว่าปริมาณสินเชื่อคงค้างจากบัตรเครดิต ณ สิ้นปี 2555 อยู่ที่ 261,553.36 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากเวลาเดียวกันของปี 2554 จำนวน 32,649.99 ล้านบาท หรือ 14.26 เปอร์เซ็นต์ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2556)

จากการวิจัยทั้งในและต่างประเทศ พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการผิดนัดชำระหนี้และมีผลกระทบที่ทำให้ผู้บริโภคเกิดความเสี่ยงในการผิดนัดชำระหนี้บัตรเครดิตสูงขึ้น (ดลฤดี สุวรรณกุล, 2554) ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคลในด้านเศรษฐกิจและสังคม (Socioeconomic factors) เช่น อายุ เพศ รายได้ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน เป็นต้น นอกจากนี้จากการศึกษาถึงประเด็นด้านจิตวิทยาพบว่า มีบางปัจจัยที่ผู้ออกบัตรหรือผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายอาจไม่ให้ความสำคัญคือ เรื่องปัจจัยทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อเรื่อง ความเชื่อ ค่านิยม ของผู้ใช้บัตรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง ที่มีปัญหาการเป็นหนี้บัตรเครดิต จากการศึกษาวิจัยของต่างประเทศ พบว่าส่วนใหญ่ผู้ที่มีปัญหาการเป็นหนี้บัตรเครดิต เกิดจากการที่ไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมตนเองได้ มีการบริโภคล่วงหน้า หรือมีลักษณะความพอใจที่เอนเอียงแก่การบริโภคในปัจจุบัน (Present – bias preferences) (Meier and Sprenger, 2010) และในประเทศไทยเองยังไม่ได้มีการศึกษาประเด็นนี้ในเชิงประจักษ์อย่างจริงจัง

จากความสำคัญและข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการควบคุมตนเองกับพฤติกรรมการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการปล่อยสินเชื่อของสถาบันการเงิน รู้ถึงสาเหตุของการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ และเป็นข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่ใช้ใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตให้เป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน

2. วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. ศึกษาถึงสภาวะการแข่งขันของธุรกิจบัตรเครดิต รวมถึงปัญหาการเป็นหนี้บัตรเครดิตในภาพรวม
2. ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต และหาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการควบคุมตนเองกับพฤติกรรมการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต

3. ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้คือ กลุ่มข้าราชการ พนักงานราชการ หรือลูกจ้างของภาครัฐ ที่มีอายุระหว่าง 20 ถึง 60 ปี ที่ถือบัตรเครดิต ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้คือ ข้าราชการ พนักงานราชการ หรือลูกจ้างของภาครัฐที่มีอายุระหว่าง 20 ถึง 60 ปี ที่ถือบัตรเครดิต จากศูนย์ราชการแจ้งวัฒนะ

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลมีลักษณะปฐมภูมิ ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มข้าราชการ พนักงานราชการ หรือลูกจ้างของภาครัฐที่ถือบัตรเครดิต ในศูนย์ราชการ แจ้งวัฒนะ จำนวน 400 ราย โดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลทุติยภูมิ โดยรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจบัตรเครดิต โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี วิทยานิพนธ์ งานวิจัย บทความ วาสาร และเอกสารต่างๆ ตลอดจนข้อมูลสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ที่ได้กล่าวถึงธุรกิจบัตรเครดิตมาทำการวิเคราะห์ถึงสภาวะการแข่งขันของธุรกิจบัตรเครดิต รวมถึงปัญหาการเป็นหนี้บัตรเครดิตภาพรวมในปัจจุบัน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของคำถามจะเป็นแบบคำตอบหลายตัวเลือก จำนวน 7 ข้อ เป็นแบบเติมข้อความ จำนวน 4 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถาม ข้อมูลการใช้จ่ายและการชำระค่าใช้จ่ายจากบัตรเครดิต ลักษณะของคำถามจะเป็นแบบคำตอบหลายตัวเลือก จำนวน 5 ข้อ เป็นแบบเติมข้อความ จำนวน 4 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางจิตวิทยาด้านการควบคุมตนเองในการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แต่ละระดับกำหนดความหมายและคะแนนไว้ดังนี้

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเชิงสัมพัทธ์ 1 ข้อ ซึ่งเป็นคำถามเชิงจิตวิทยาด้านการให้ความสำคัญกับมูลค่าเงินในปัจจุบันและอนาคต

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์สถิติพื้นฐานเพื่อทราบลักษณะของกลุ่มตัวอย่างและการแจกแจงของ ตัวแปร ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามว่ามีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันหรือไม่ ในลักษณะใด

3. การวิเคราะห์ค่าถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดเพื่อใช้วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยทางจิตวิทยาด้านการควบคุมตนเองในการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตส่งผลต่อการเป็นหนี้บัตรเครดิต

6. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการควบคุมตนเองกับพฤติกรรมการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุโดยเฉลี่ย 33 ปี โดยมากมีสถานภาพโสด และมีบ้านพักอาศัยของตนเองหรือของบิดามารดาซึ่งไม่มีภาระผูกพัน ระดับการศึกษาสูงสุดโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปริญญาตรี อายุงานเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 8 ปี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 25,150 บาท ส่วนค่าใช้จ่ายต่อเดือนเฉลี่ยอยู่ที่ 20,369 บาท และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นผู้ที่รายได้มากที่สุดในครอบครัว

2. ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้และการชำระค่าใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนบัตรเครดิตที่ใช้งานอยู่เฉลี่ยประมาณคนละ 2 ใบ โดยวงเงินเฉลี่ยที่ได้รับประมาณ 55,605 บาทต่อบัตร ในแต่ละเดือนมีปริมาณการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตทุกใบเฉลี่ยประมาณ 12,124 บาท และจะชำระคืนค่าใช้จ่ายจากบัตรเครดิตทุกใบ

เฉลี่ยประมาณเดือนละ 7,655 บาท ส่วนมากผู้ตอบแบบสอบถามจะชำระค่าใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตในสัดส่วนเต็มจำนวนส่วนใหญ่ไม่เคยมีการเบิกเงินสดล่วงหน้าหรือขอเพิ่มวงเงินชั่วคราว และมีการวางแผนโดยการกำหนดวงเงินที่จะใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตอย่างชัดเจน

3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางจิตวิทยาด้านการควบคุมตนเองในการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต จากการศึกษาพบว่า เมื่อนำทางเลือกของผู้ตอบแบบสอบถามมาเชื่อมโยงกับเรื่องมูลค่าเงินในอนาคต จะเห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามใหญ่ไม่ค่อยมีปัญหาเรื่องการควบคุมตนเอง สามารถยอมรับความเสี่ยงในการแบกรับอัตราดอกเบี้ยบัตรเครดิตอยู่ที่ ร้อยละ 11 และ 17 ตามลำดับ ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยบัตรเครดิตที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

4. ทดสอบด้วยการคำนวณหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระพบว่า เกิดปัญหา Multicollinearity ในแบบจำลองที่ผู้วิจัยศึกษาพบว่า มีตัวแปรอิสระที่สัมพันธ์กันอย่างชัดเจนมีอยู่ 3 คู่ นั่นคือ รายได้ต่อเดือน กับ ค่าใช้จ่ายต่อเดือน ปัจจัยด้านการควบคุมตนเองนั้นคือ SC_1 กับ SC_2 และอายุกับอายุการทำงาน ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการแก้ปัญหา Multicollinearity ด้วยวิธีสร้างตัวแปรใหม่กับตัวแปรอิสระ 2 คู่แรก ส่วนคู่ที่ 3 ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการแก้ปัญหา Multicollinearity ด้วยวิธีการตัดตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งทิ้ง นั่นคือ อายุการทำงาน สำหรับตัวแปรอิสระ 2 คู่แรก ตัวแปรที่สร้างใหม่ คือ Saving และ Discount Factor และเมื่อทำการทดสอบปัญหา Multicollinearity กับตัวแปรอิสระทั้ง 3 คู่ พบว่าค่า Pearson correlation มีค่า 0.263 ซึ่งอยู่ในระดับที่ไม่เกิดปัญหา Multicollinearity เนื่องจากมีค่าน้อยกว่า 0.7 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การสร้างตัวแปรอิสระที่สร้างขึ้นใหม่สามารถแก้ปัญหา Multicollinearity ได้ในแบบจำลองนี้

5. เมื่อทำการวิเคราะห์ค่าถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยทางจิตวิทยาด้านการควบคุมตนเองในการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต จะได้แบบจำลอง 3 แบบจำลองจากการวิเคราะห์การประมาณการผลของแบบจำลองพบว่า แบบจำลองที่ 3 น่าจะเป็นแบบจำลองที่ถูกต้องและใช้ได้มากที่สุด เพราะนอกจากปัจจัยทางจิตวิทยาด้านการควบคุมตนเองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต ในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แล้วยังมีปัจจัยอื่น ๆ อีกหลายปัจจัย ซึ่งได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา เงินออม และเป็นผู้ที่มีรายสูงสุดในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 อีกเช่นกัน

6. เมื่อพิจารณาถึงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในการพยากรณ์ (R^2) แบบจำลองที่ 3 (Discount Factor) มีค่ามากที่สุดเท่ากับ 0.21 อย่างไรก็ตาม ผลของการทดสอบค่า (R^2) ที่ได้ อาจอยู่ในระดับที่ต่ำ นั่นคือแบบจำลองนี้สามารถพยากรณ์ได้แค่ 21 เปอร์เซ็นต์เท่านั้น สาเหตุอาจเนื่องมาจากยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่สามารถอธิบายพฤติกรรมปัญหาการควบคุมตนเองได้มากกว่า เช่น การวางแผนทางการเงิน หรือปัญหาการออมที่น้อยลง เป็นต้น

7. การอภิปรายผล

จากการผลการวิเคราะห์ที่สามารถเขียนสมการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณของพฤติกรรม
การใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต ได้ดังนี้

$$Y = 3661.53 - 727.07 \text{ Sex} - 79.70^* \text{ Age} + 454.16 \text{ Homeown} + 1888.27 \text{ Marital} -$$

$$38.15^* \text{ Education}$$

$$+ 3138.43 \text{ Numearner} - 0.19^* \text{ Saving} - 673.79^* \text{ High Income} - 1797.75^* \text{ DF} + \varepsilon$$

จากสมการจะเห็นได้ว่า

1.) เพศ สถานภาพการอยู่อาศัย สถานะภาพการสมรส สัดส่วนจำนวนผู้มีรายได้ กับ
สมาชิกในครอบครัว ไม่มีมีนัยสำคัญทางสถิติกับพฤติกรรมการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต

2.) อายุ มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับพฤติกรรมการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ค่าพารามิเตอร์ที่ได้จากการประมาณการอยู่ที่ 79.70 โดย
กำหนดให้ปัจจัยอื่นคงที่ หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุเพิ่มขึ้น 1 ปี จะมีแนวโน้มมี
พฤติกรรมการเบิกเงินสดล่วงหน้าลดลง 79.7 บาท ทำให้อายุที่มากขึ้น ยิ่งไม่มีปัญหา
พฤติกรรมการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.) ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับพฤติกรรมการใช้จ่ายผ่าน
บัตรเครดิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ค่าพารามิเตอร์ที่ได้จากการประมาณการอยู่ที่
38.15 โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นคงที่ หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามยิ่งเรียนเพิ่มขึ้น 1 ปี จะมี
แนวโน้มมีพฤติกรรมการเบิกเงินสดล่วงหน้าลดลง 3.15 บาท ทำให้อายุที่มากขึ้น ยิ่งไม่มีปัญหา
พฤติกรรมการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เพราะคนที่ม
การศึกษาที่สูงขึ้น จะทำให้มีกระบวนการคิด หรือการวางแผนทางการเงินที่ดีทำให้ไม่เกิดปัญหา
ดังกล่าว

4.) เงินออม มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับพฤติกรรมการใช้จ่ายผ่านบัตร
เครดิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ค่าพารามิเตอร์ที่ได้จากการประมาณการอยู่ที่
0.19 โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นคงที่ หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีเงินออมเพิ่มขึ้น 1 บาท
จะมีแนวโน้มมีพฤติกรรมการเบิกเงินสดล่วงหน้าลดลง 0.19 บาททำให้เงินออมยิ่งมากขึ้น ยิ่ง
ไม่มีปัญหาพฤติกรรมการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต เพราะการมีเงินออมที่สูงแสดงให้เห็นถึงการ
วางแผนทางการเงินที่ดี

5.) ผู้มีรายได้มากสุดในครอบครัว มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับพฤติกรรม
การใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ค่าพารามิเตอร์ที่ได้จากการ
ประมาณการอยู่ที่ 673.79 โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นคงที่ หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้
ที่มีรายได้มากสุดในครอบครัวโดยเปรียบเทียบกับกรณีฐาน คือผู้ตอบแบบสอบถามไม่เป็นผู้มี
รายได้มากสุดในครอบครัว จะมีแนวโน้มมีพฤติกรรมการเบิกเงินสดล่วงหน้าลดลง 673.79

บาท ทำให้ผู้มีรายได้น้อยที่สุดในครอบครัวยิ่งที่รายได้เพิ่มขึ้น ยิ่งไม่มีปัญหาพฤติกรรมการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต เนื่องจากเป็นผู้มีสภาพคล่องทางการเงิน จึงมีรายได้เพียงพอต่อการใช้จ่าย

6.) Discount Factor มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับพฤติกรรมการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ค่าพารามิเตอร์ที่ได้จากการประมาณการอยู่ที่ 1797.75 โดยกำหนดให้ปัจจัยอื่นคงที่ หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีค่า Discount Factor น้อยลง 1 ช่วง จะมีแนวโน้มมีพฤติกรรมการเบิกเงินสดล่วงหน้าเพิ่มขึ้น 1797.75 บาท ทำให้ค่า Discount Factor ยิ่งน้อยลง จะยังมีปัญหาการควบคุมตนเอง หรือให้ความสำคัญกับการบริโภคในปัจจุบันมากกว่าในอนาคต ดังนั้นจึงทำให้มีปัญหาด้านพฤติกรรมการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต

8. ข้อจำกัดในการทำวิทยานิพนธ์

1. ในการศึกษาครั้งนี้มีข้อจำกัดในเรื่องของข้อมูล ได้แก่การตอบคำถามเชิงจิตวิทยาของผู้ตอบแบบสอบถามเนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามเลี้ยงที่ตอบถึงความรู้สึก หรือความคิดเห็นที่มีอยู่จริง ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปหากสามารถสอบถามข้อมูลจากลูกค้าบัตรเครดิต ได้รับความร่วมมือจากสถาบันการเงินต่าง ๆ ในการสอบถามลูกค้าผู้ใช้บัตรเครดิต ก็จะทำให้ความแม่นยำของผลการศึกษาในเชิงจิตวิทยามีความแม่นยำมากขึ้น

2. การศึกษาครั้งนี้มีจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 ตัวอย่าง แม้จะเพียงพอต่อข้อกำหนดในการนำเข้าสู่แบบจำลอง แต่ก็ยังได้ข้อมูลที่ไม่หลากหลายเพียงพอ ทำให้เกิดการกระจุกตัวของข้อมูล ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการเพิ่มขนาดตัวอย่างให้มากขึ้น เพื่อลดความผิดพลาดของข้อมูลเมื่อนำข้อมูลเข้าสู่แบบจำลอง

3. เนื่องจากในประเทศไทยยังไม่ได้มีการศึกษาเรื่องปัญหาการควบคุมตนเองกับพฤติกรรมการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตอย่างจริงจัง ดังนั้นการทบทวนวรรณกรรมจึงไม่ค่อยมีให้ศึกษาค้นคว้ามากนัก อาจทำให้ไม่ครอบคลุมเพียงพอในการอธิบายปัญหาการควบคุมตนเองกับพฤติกรรมการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตได้เท่าที่ควร ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมตนเองมากขึ้นเพื่อใช้ในการอธิบายและวิเคราะห์ผลการศึกษาได้ดียิ่งขึ้น

4. ตัวแปรตามที่ผู้วิจัยใช้ในแบบจำลองของการศึกษาในครั้งนี้ นั่นคือ การเบิกเงินสดล่วงหน้าอาจจะยังไม่สะท้อนถึงปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตได้อย่างชัดเจนนัก ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรเลือกตัวแปรที่สามารถชี้ให้เห็นถึงปัญหาดังกล่าวได้อย่างชัดเจน

5. การออกแบบสอบถามเชิงจิตวิทยา ควรตั้งคำถามให้ชัดเจนให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจในคำถามหรือเข้าใจตรงตามกับผู้วิจัยต้องการจะสื่อ เพื่อไม่ให้เกิดการคลาดเคลื่อนของคำตอบที่ได้จากแบบสอบถามนั้น

6. ผู้วิจัยใช้ปัญหาการควบคุมตนเองในการอธิบายพฤติกรรมการใช้ผ่านบัตรเครดิต เมื่อพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในการพยากรณ์ (R^2) แล้วจะเห็นว่าแบบจำลองนี้สามารถพยากรณ์ได้แค่ 22 เปอร์เซ็นต์เท่านั้น ซึ่งปัจจัยดังกล่าวอาจจะยังไม่สามารถอธิบายพฤติกรรมการใช้ผ่านบัตรเครดิตได้ดีพอ ดังนั้นการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไปควรศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่สามารถอธิบายได้มากกว่า เช่น การวางแผนทางการเงิน หรือปัญหาการออมที่น้อยลง

9. ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการควบคุมตนเองกับพฤติกรรมการใช้ผ่านบัตรเครดิต มีข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้เกี่ยวข้องกับบัตรเครดิต ไม่ว่าจะเป็นผู้ใช้บัตรเครดิต ผู้ให้บริการบัตรเครดิต และภาครัฐ ในการจัดการดูแลปัญหาและแก้ไขหนี้บัตรเครดิตที่เกิดขึ้น ดังนี้

1. จากการศึกษาพบว่า ปัญหาการควบคุมตนเองมีผลต่อพฤติกรรมการใช้ผ่านบัตรเครดิตทั้งทางตรงคือ การกระตุ้นให้เกิดการบริโภค ที่เกิดจากการยั่วยุทางการตลาด เช่น สินค้าลดราคา การจัดโปรโมชั่นต่างๆ ทำให้เกิดการตัดสินใจคล้อยตาม ส่วนทางอ้อมคือ การต้องการการยอมรับจากสังคมหรือ การบริโภคตามกระแสนิยมของสังคมและการถือบัตรเครดิตก็เป็นการบริโภคนิยมอย่างหนึ่ง แสดงให้เห็นถึงการยอมรับจากคนในสังคม ทำให้บุคคลต้องการถือบัตรเครดิตและใช้ผ่านบัตรเครดิต แทนการใช้เงินสดมากขึ้น ดังนั้น จึงควรมีการส่งเสริมสนับสนุนในการให้ความรู้อย่างจริงจังในการจัดการด้านการเงิน และสร้างวินัยในการใช้เงิน รวมถึงสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของ “เครดิต” ที่มีอยู่ของตนเอง ให้กับผู้ใช้บัตรเครดิตรวมทั้ง ประชาชนโดยทั่วไป ซึ่งจะเป็นการช่วยสร้างความเข้าใจ และสร้างความตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องการใช้ผ่านบัตรเครดิต ภาระหนี้สินและการวางแผนทางการเงินมากขึ้น ซึ่งจะเป็นการช่วยสร้างบรรทัดฐานการใช้บัตรเครดิตอย่างถูกต้องให้กับสังคมได้

2. ในการพิจารณาปล่อยสินเชื่อบัตรเครดิต ผู้ออกบัตรควรพิจารณาตัวแปรที่มีผลกระทบในระยะสั้นด้วย ซึ่งได้แก่ ความตั้งใจในการใช้บัตรเครดิตในกรณีที่มีเงินไม่เพียงพอการใช้ ซึ่งจะเห็นได้จากการเบิกเงินสดล่วงหน้า หรือการขอเพิ่มวงเงินชั่วคราว นอกจากนี้สถาบันการเงินควรมีกระบวนการกลั่นกรอง คุณสมบัติของผู้ที่สมัครบัตรเครดิต โดยการการใช้ประโยชน์จากข้อมูลของเครดิตบูโร และพฤติกรรมทางการเงินของลูกค้า เพื่อประกอบการพิจารณาการปล่อยและติดตามสินเชื่อมากขึ้น เพราะจะสามารถช่วยลดต้นทุนค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการสินทรัพย์ด้วยคุณภาพลงได้

3. จากการศึกษา พบว่าคนเราพยายามปฏิเสธความต้องการของตนและปลูกฝังการควบคุมตนเอง แต่หลายครั้งก็ไม่สามารถทำตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้จึงต้องมีการผูกมัดตัวเอง (Commitment) เพื่อให้เกิดการควบคุมตัวเอง เช่น การจำกัดวงเงินบัตรเครดิต การถือบัตรเครดิตใบเดียว เป็นต้น

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- ดลฤดี สุวรรณกุล. (2554). *ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความน่าจะเป็นในการผิมนัดชำระหนี้บัตรเครดิตของประชาชนในอำเภอเมืองเชียงใหม่* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ).
หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- แดน อาเรียลี. (2553). *พฤติกรรมพยากรณ์ [predictably irrational]* (พูลลาภ อุทัยเลิศอรุณ).
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วีเลิร์นในเครือบริษัทวีเลิร์น, (2553).
- ปกรณ์ วิชยานนท์ และคณะ. (2551). *ธุรกิจบัตรเครดิตและสินเชื่อส่วนบุคคลของ Non-Bank ในประเทศไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- วรณัญญา ธนาภัสร์เจริญ. (2553). *ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการใช้บัตรเครดิตของธนาคารพาณิชย์ไทย* (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต).
พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. *การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต* ของธนาคารพาณิชย์. เลขที่ สนส.72/2551. สืบค้น 9 สิงหาคม 2556,

ภาษาต่างประเทศ

- Stephan Meier and Charles Sprenger. (2001). "Present-Biased Preferences and Credit Card Borrowing." *American Economic Journal*.
- Thaler & Shefrin . (1981) "An Economic Theory of Self-Control." *Journal of Political Economy*, 89(2).
- Gottfredson, Michael R. & Travis Hirschi. (1990). *A General Theory of Crime*. Stanford
Stanford University Press.